NIEUWS MAGAZINE VOOR MSX GEINTERESSEERDEN, FREAKS EN FANATEN

MSX BYTES

jaargang 2 - nr. 9 f 2,50 / Bf 50

9

een publicatie van TIM-2 (© 1991), postbus 668, 2300 ar leiden, bankrelatie nmb 67.89.09.875
jaarabonnement: f 20,00 / bf 390. losse nummers f 2,50 / bf 50

Inhoud MSX bytes 9

Artikelen

blz.

1 **Inhoud**
Waar vind ik wat?

2 **MSX clubs**
Waar kan ik ervoor terecht?
Redactionele pennestreek
Nederland een moeilijk MSX land?

3 **Verslag landelijk overleg MSX**
Een verslagje van een klein begin

4 **MSX en de HCC dagen**
Was er nog iets van te vinden?

5 **Hoe zit het nu?**
Het verschil in shareware, freeware en public domain software.

6 **MSX firma's**
Uw laatste leveranciers

7 **Recensie Lidad leden-administratie**
De aanschaf waard en wat het kan
TIM-2 bestelservice

8 **MSX tijdschriften**
Verzameld overzicht
MSX beurzen en clubdagen
Waar u nog billijk terecht kunt

9 **Nederlandse MSX (en PC) tijdschriften**
Veel papier op een klein plekkie

10 **Colour changer**
Herstel originele kleuren van MSX-2 plaatjes

Diversen

De wereld buiten MSX
Advertentie Green
TIM-2 bestelservice

TIM-2, neutrale promotor voor MSX

De Wereld buiten MSX

Deze rubriek beschrijft meningen van Mb (MSX bytes), maar ook van (invloedrijke) anderen, en wat er in de wereld om ons heen plaatsvindt. Wij willen hierbij graag aantekenen, dat de een deze berichten als positief ervaart, waar een ander ze als negatief ervaart. E.e.a. hangt sterk af van uw persoonlijke toekomstverwachting. Wij willen u daarom en desondanks ook berichten wat er niet dagelijks in de krant staat.

Kamelen

Zij worden de schepen der woestijn genoemd. Maar hoe houden zij het vol onder omstandigheden waar iedereen en alles het aflaat? Onderzoekingen hebben het volgende aan het licht gebracht. Dr. K. Schmidt beschrijft haar bevindingen als volgt:
Alles in de woestijn bereikt een hoge temperatuur. De kameel verhoogt zijn temperatuur tot ca. 40 graden Celsius en begint daarna pas te zweten, dus later dan mensen, die een constante temperatuur van ca. 37 graden hebben. Des nachts zakt zijn temperatuur tot 34 graden, dus overdag is er ruimte om in temperatuur toe te nemen. Daarnaast bezit de kameel een isolerende wollen huid die dag en nacht werkt; deze dient men vooral niet af te scheren en helemaal niet op de bovenkant.
De bult van de kameel is een verzameling vet dat andere dieren over hun gehele lichaam verspreid bezitten. Niet alleen is dit een voedsel reserve, doch bovenal schijnt het dat ook dit weer een dikke isolerende laag vormt, waar het bij ander dieren over het gehele lichaam in een dunnere laag is aangebracht.

De clubs

Computerclub Swalmen
Rieterweg 32
6071 BJ Swalmen

Comp. gg West-Brabant
Pijnboomstraat 10
4731 AT Oudenbosch

Computerhobby club
C.U.C.
Postbus 202
2300 AE Leiden

GENICS Inc.
Kerkstraat 39
8471 CE Wolvega

G.G. Leek e.o.
Oldenoert 50
9351 KP Leek

M.C.C.A.
Borg Ewsum 55
7608 GD ALMELO

MSX Avengers Doetinchem
Postbus 24
7038 ZG Zeddam

MSX club Gouda
Middelblok 159
2531 BM Gouderak

MSX computer club
Hoogeweg 167
7582 CD Losser

MSX cc Midden Nederland
Galjoenstraat 97
3534 PE Utrecht

MSX gg Nijmegen
Singendoncstraat 19
6521 BE Nijmegen

MSX gg Oud-Bijerland
Postbus 1276
3260 AG Oud-Bijerland

MSX gg Tilburg.
Borculolaan 35
5043 ZP Tilburg

SGGA - Systeem gg
postbus 1061
7301 BH Apeldoorn

Stichting CODE
Wingerd 33
5374 AN Schayk

Zie ook het verslag van het eerste landelijk MSX overleg op pagina 3.

De redactionele pennestreek

Voor MSX is Nederland een moeilijk landje. Bovendien liggen we aardig geïsoleerd. Om ons heen is er geen natie die MSX zo hoog in het vaandel heeft staan als dit kikkerland (al was het vorig jaar het droogste jaar van de eeuw - dus slecht voor kikkers).

Maar wat we wel kunnen vaststellen, is dat de Dutch MSX community zich op de R turbo heeft gestort en mede daardoor heeft een klein particulier clubje een aardig aantal van die super MSX-en naar Nederland laten komen. Daarnaast komt ook de software er aan, al is het nog grotendeels in het Japans; maar dat neemt men voor lief, met al die spannende spellen en mooie plaatjes. Een deel van het motief van TIM-2 is derhalve reeds in vervulling gegaan, maar TIM-2 gaat door.

Wat ook niet ophoudt is het aantal georganiseerde MSX beurzen. Het is niet te geloven, maar een klein clubje, of een conglomeraatje van clubjes, zet ergens in Nederland wel weer een MSX beurs op poten. Jammer is het dat we ze niet allemaal kunnen bezoeken, want in dat geval zou een exacter oordeel over de juistheid van deze beurs-woede kunnen worden uitgesproken. Nog steeds leeft het idee de beursactiviteiten te coördineren en te reduceren. Lijkt verstandig en voor organisatoren en deelnemers lucratiever.

Intussen hebt u opgemerkt dat 'MSX bytes' een iets andere vormgeving heeft gekregen en wat meer samenwerking heeft gezocht. Dat was om diverse redenen nodig; doch het hoofdmotief was, en is, u een zo gevarieerd mogelijk magazine aan te kunnen bieden - en ook nog in een zo fraai mogelijk jasje. Daar wordt derhalve dus ook nog eens aan gewerkt.

Als laatste: hebt u een bijdrage voor 'MSX bytes', het insturen kost enige moeite, doch wij denken dat u dat door menigeen in dank afgenomen zal worden.

Met vriendelijke groeten,

Diane Vandions

Buitenlandse clubs

Mega Club MSX
108, Rue Marceau
59280 Armatieres
Frankrijk

MSX Bruger klubben
Solrod Byvej 41
2680 SOLROD strand
Denemarken

MSX Link Int.
11, Ayscough Ave.
Spalding, PE 2 QB
Engeland

ENI
Apdo. de Correos 22.030
08080 Barcelona
Spanje

Stuurt u ons ook uw club orgaan met adres. ■

Het is reeds weer een geruime tijd geleden, maar er heeft een landelijk MSX beraad plaats gevonden op 16 sept. 1990 te Tilburg. Voor overleg wat er met MSX in Nederland zou kunnen worden opgebouwd, heeft men een dagje zitten bomen en daarvoor diverse stichtingen, clubs en bedrijven uitgenodigd.

Landelijk MSX Overleg

Maar, wat is er als resultaat uit dit samenzijn voortgekomen? Ook MSX Bytes was daar uiteraard nieuwsgierig naar, daar zij als neutrale promotor van MSX zo volledig mogelijk verslag wil doen en het liefst positieve resultaten wil kunnen ventileren.

Wat blijkt is dat in eerste instantie de MSX gg Tilburg als initiatiefnemer kan worden aangemerkt. Zij hadden ruim 40 organisaties aangeschreven, doch slechts 12 waren er komen opdagen. MSX Bytes kan bij zo'n vergadering niet aanwezig zijn, daar zij uitsluitend verslag doet en niet direct als adviserend orgaan wil optreden. Dat TIM-2 initiatieven ontplooit die buiten de verslaggeving omgaan, doet daar niets aan af. Misschien hierover later nog iets.
12 MSX enthousiastelingen om de MSX zaak in Nederland ter (re)organiseren is niet veel. Het weerspiegelt ook geenszins de animo die er voor MSX nog steeds leeft in Nederland. Wat dat betreft, geeft de opsomming in dit tijdschrift over de MSX clubs, clubdagen en beurzen een duidelijker beeld. Ook wat betreft de levensduur van de diverse clubs, hetgeen een zeer belangrijk gegeven is om iets op te kunnen grondvesten. Wat niet ter sprake kwam, en misschien niet nodig was, wat is een club, en wat niet? In Nederland heeft het woord club een nogal ruime betekenis aangenomen. Dit zou de oorzaak kunnen zijn tot de grote diversiteit die er aan clubs bestaat en waardoor een samenwerking moeilijk is te realiseren..

Een grote klacht op het MSX seminar was het houden van wekelijkse MSX beurzen in Nederland. Wel, het vergaderen zit Nederlanders in het bloed en iedereen wil zelf iets doen, doch het blijft allemaal zo iel daardoor. Een samenwerking zou daarom zeer aan te bevelen zijn (geen PC RAI meer, geen PCM SHOW meer, zijn we het moe, die beurzen?), maar hoe krijg je dat bij een Nederlander voor elkaar. De vraag is of de HCC inderdaad op MSX gebied iets kan (en wil) bieden als eerst iedereen een Commodore 64 moet bezitten en daarna een PC. Op de eigen beurzen komt de HCC ook nooit met iets nieuws. Dit is geen kritiek, maar laat de HCC dit eens als commentaar beschouwen en de handen ook voor MSX uit de mouwen steken. Wat kunnen we vinden in de HCC nieuwsbrief over MSX? Een pover artikeltje. Let wel, nogmaals, HCC, pas op je tellen wat MSX betreft, doe er iets aan - en wees niet alleen maar groot.

Een jaarkalender van beurzen is een utopie, beurzen worden niet zo ver van te voren gepland. En als iemand toch een beurs wil houden, doen ze dat toch wel, ondanks de kalender. Het is immers leuk werk (als je ook financieel nog eens quitte speelt).

Een landelijk uit te brengen blad door de gebruikersgroepen behoeft, in tegenstelling tot wat werd opgemerkt, geen bezwaar te zijn. Het enige probleem zal zijn dat men tijdig en voldoende info stuurt naar TIM-2. Het blad is er reeds, wordt landelijk gedistribueerd (ook in België) en het plaatsen van zijn informatie er in kost niets. Bovendien zit er een zekere regelmaat in de verschijning ervan. Kleinere verenigingen behoeven dan ook geen eigen blad op te zetten, doch kunnen wel een donatie doen. Is dat niet eenvoudiger? Wie zijn clubblad instuurt, ontvangt een uitgave van de nieuwe MSX Bytes uitgave gratis.
Wat betreft een landelijke BBS; wat denkt men van het reeds bestaande van de HCC en dat van het C.U.C.?!

De uitgenodigden voor de MSX seminar waren:

BCF	Veldhoven
C.U.C. computer club	Leiden
ComNet	Papendrecht
Computer Collectief	Amsterdam
Elite BBS	Rotterdam
FAC	Wognum
GG West-Brabant	Oudenbosch
GENIC	Bergum
HSH	Duitsland
HCC MSX gg	Beers
Home Soft	Haarlem
J. Hoogendijk	Zandvoort
Kings Valley 2	Zelzate
Lovako Software 1	Veenendaal
MCCA, Almelo	Almelo
Marc Brandenberk	Lommel
Master Software	Meijel
Micro Technology b.v.	Papendrecht
MK Public Domain	Cappelle a/d IJssel
MS(X) gg Groningen	Groningen
MSX Avengers	Zeddam
MSX cc Oost-Gelderland	Zutphen
MSX Bytes	Leiden
MSX Centrum	Amsterdam
MSX Club	Mijnsherenland
MSX Club (België/Nederland)	Rotterdam
MSX Club Beklo	Assenede
MSX Club Gouda	Gouderak
MSX Club Midden-Nederland	Utrecht
MSX Club Rijnstreek	Alphen a/d Rijn
MSX Club Terneuzen	Axel
MSX Computer Magazine	Amsterdam
MSX Futura	Zaandam
MSX gg Beilen e.o.	Hooghalen
MSX gg de Tamboer	Rotterdam
MSX gg Nijmegen	Nijmegen
MSX gg Oud-Beijerland	Oud-Beijerland
MSX gg Tilburg	Tilburg
MSX Magic	Tilburg
MSX-DOS	Amsterdam
MSX-Rijnmond	Capelle a./d IJssel
MSX-Times PD Vers.	Uelzen 2 (D)
New Dimension Software	Harderwijk
PTC Print	Eindhoven
R & J Jansen	Weert
Ronald Kok	Den Haag
Ruud Wisse	Alphen a.d Rijn
Salasan	Amsterdam
Stichting Code	Schaijk
Stichting Green/MSX Interactive	Terhorne
Time Soft	Amsterdam
P. Vaesen	Nijmegen
P. Volleberg	Nijmegen
White Soft	Zaandam

Intussen zal u gebleken zijn dat de toegezonden lijst hier en daar incorrect was door verouderde documentatie, opheffing en oprichting van nieuwe clubs. Dit gaat snel, vooral onder de clubs. Hier is getracht de laatste informatie in de lijst te verwerken.

Blz. 4 →

Vervolg van pagina 3

Volgens het laatste bij MSX Bytes bekende gegeven zou de volgende vergadering worden gehouden rond januari te Vlaardingen onder auspiciën van MSX Rijnmond. Een centraler landelijk trefpunt is misschien wat gunstiger, hoewel we dienen te beseffen dat er veel broodwinners tussen zitten die niet altijd en overal naar toe kunnen.

Wat ook opviel was het noemen van slechts drie MSX bladen, de professionele MSX Club Magazine en MSX Computer Magazine, en het computerhobby club magazine C.U.C. journaal. Vergeten werd MSX Bytes te noemen, maar ja, wie daarop let is een kniesoor, nietwaar.

(Tussen haakjes: intussen hebben we ook het MSX Mozaik weer terug gezien, met een aangepaste schrijfstijl, bijv. Man en Paard. Het idee is leuk, en zelfcorrectie zoals in OEPS of in Syntaks Error is een goed en noodzakelijke kwaad, maar laat dan de toch wel aanwezige kat-stijl achterwege, want die werkt niet, omdat dit wereldje te klein is voor de Henk van der Meijden toon. De mensen van MSX Bytes doen ook hun best en als arbeid niet meer adelt noch wordt gewaardeerd, kun je er beter mee ophouden MSX Mozaik - of je leven beteren, want zelf wel doen wat je een ander aansmeert, is een slechte zaak. Een goede koopman zal zijn eigen waar en de voordelen ervan aanprijzen, maar een slecht koopman zegt alleen dat de produkten van anderen waardeloos zijn.
Bovendien moet men zijn bronnen goed natrekken of de woorden of afkortingen goed spellen. Het Computer Uitwijk Centrum te Almere is het CUC, zonder punten. Het C.U.C. journaal - met punten - is een computerhobby magazine belangeloos gemaakt door enkele freaks en ondersteunt MSX en MS-DOS. Daar er bovendien nog veel actieve bezitters zijn van een Spectravideo SVI.328 computer, is het toch wel prettig dat zij nog ergens - in het C.U.C. journaal - steun kunnen vinden voor de door hen gebruikte computer, nietwaar.)

Dus er is inderdaad nog maar zeer weinig MSX lectuur in winkel en kiosk te vinden. Dat was ooit wel eens anders. Bovendien gaan de MSX bladen over het algemeen de Japanse kant uit, veel kleurenfoto's bij de spellen die er beschreven worden en die de inhoud van het blad gaan bepalen. En dat is juist wat Geert van Sonthove in MSX Mozaik zo treffend (samengevat) opmerkte: dat willen wij niet (hetgeen ik uit zijn woorden concludeerde). En daarom werd er in deze MSX Bytes (met of zonder verstand van memory mappers) aandacht geschonken aan het Landelijk MSX Overleg.

Diane Vandions

MSX beurs Tilburg, 13 april 1991

Voor de derde maal in successie organiseerde te Tilburgse MSX gebruikersgroep hun internationale MSX beurs. Dit maal was de locatie een sporthal die door de onverwacht grote toeloop van exposanten iets te klein was. Groot was de belangstelling voor de nieuwe turbo R machines van Panasonic. Voor net onder de f 1600 konden de machines besteld worden. De meest gehoorde vraag op de dag was: "Wat zegt U?". Exposanten kunnen schijnbaar erg slecht de volume knop van hun inmense luidsprekers in het lage gebied houden. Dat er aan de geluidsmogelijkheden aandacht wordt gegeven, is zeker met de mogelijkheden van de MSX 2+ machines, zeer fraai. Maar op een beurs als deze lijkt het verstandiger elke bezoeker een koptelefoon te geven. In een aantal stands lagen die wel. Maar, buiten deze negative noot, gaf de beurs duidelijk aan dat MSX niet dood is en er nog steeds mooie spullen op hard-, en software gebied te krijgen zijn voor MSX. Een uitgebreider verslag van de dag volgt nog.

"Het is voor mij hier een walhalla". Een uitspraak van een van de bezoekers die specifiek voor het MSX gebeuren vanuit Engeland naar de HCC dagen gekomen was. Vanaf vrijdagochtend vroeg tot het einde van de beurs op zaterdag was hij te zien bij de diverse stands die MSX produkten voerden.

MSX op de HCC dagen

Op de keper beschouwd, waren dit toch wel een redelijk aantal kramen. Een deel verkocht de oude MSX voorraad die men op deze beurs hoopte te slijten. In andere gevallen ging het om het huidige assortiment van de firma's.

Nieuwe produkten komen er voor MSX nog steeds op de markt, en als we de geluiden die we opvingen mogen geloven, is er nog hoop voor MSX-1 bezitters die een disk drive zouden willen aanschaffen. Tevens komen er mogelijk, tegen redelijke prijzen, muizen voor MSX op de markt. We willen niet beweren dat de produkten morgen op de markt zijn, maar er is een duidelijk vraag naar en de wil van meerderen ze op de markt te brengen.

Wat kwamen wij zoal tegen. De gewone MSX-2 machines waren in een zeer gering aantal door Philips (PTC) meegebracht. Zij waren dan ook al snel uitverkocht. MSX-2+ machines stonden bij enkele firma's op de balie.
In de hal van de HCC gebruikersgroepen was een katern van acht kramen waar natuurlijk de MSX gebruikersgroep van de HCC stond, maar wij troffen daar tevens MK Public Domain en stichting Green/MSX Interactive aan.

Aan het einde van Bernhardhal III stonden niet ver van elkaar een aantal MSX gerelateerde standhouders. Stichting CODE demonstreerde hun Multy-cartridge, waarvan wij een evaluatie exemplaar ontvingen. Onze bevindingen er mee treft u elders in deze uitgave aan. Schuin daar tegenover stond de MSX club magazine/ DIAnamic vzw met een verzameling PS/1 machines en de nodige MSX computers. MSX software educatief en spellen in overvloed, en natuurlijk hun club magazine. In het zelfde katern stond het C.U.C. met hun imposante rij tijdschriften en software voor MSX. Vrijwel continu werd daar de MSX teletext decoder gedemonstreerd. Voor onder de f 300,00 kon u deze unieke uitbreiding voor uw MSX aanschaffen. Wilt u een uitgebreide test van deze decoder lezen, sla dan C.U.C journaal 36 eens open op pagina 11. →

STOP de PERS

Lopend in de richting van de uitgang kwam ik langs de stand van de PTC die, naast de standaard Philips hardware, een demonstratie gaven van de mogelijkheden van de uniface interface. Verschillende functies werden getoond in een schaalmodel van een huis.
MSX boeken waren tegen een voordelige prijs te verkrijgen bij het Computer collectief. Even verderop stond het wel bekende MSX Centrum met natuurlijk een MSX-2+ machine en een verzameling software voor alle MSX computers.

Weer lopend in de richting van de HCC gebruikersgroepen viel mijn oog op de bekende TRON MSX modems. Daarvan hadden we de MT uitgave reeds bij het C.U.C. zien staan. Ook kwamen we langs de stand van MSX magazine. Daar hun verzameling tijdschriften, boeken en software.
Mogelijk heb ik nog wat zaken over het hoofd gezien maar het was niet altijd mogelijk bij een kraam te komen. Met zo'n 50.000 mensen, verdeeld over twee dagen valt dat wel eens niet mee.

Maar of het nu volgens de uitspraak van onze Engelse bezoeker een MSX walhalla is!. Daar zetten "wij" toch wel wat vraagtekens bij. Slechter kan het zeker, maar de situatie is voor verbetering vatbaar. Nieuwe machines en werkelijk de gekste uitbreidingen zijn voor de PC te koop. Bij MSX is dat aantal een stuk lager en, als het al gemaakt wordt, is het vaak hoog geprijst.

Maxim Bruins

Hoe zit het nu:

public domain shareware freeware

Professionele software

In het algemeen is het zo dat de auteur van een computer programma een deel van de verkoopprijs ontvangt. Daar heeft hij voor gewerkt en daarvan leeft hij vermoedelijk. Of het een privè persoon is of een bekende software onderneming. Deze programmatuur mag ook nooit gekopieerd worden met het doel er derden van te laten profiteren. Een professioneel software pakket is voor een persoon of voor een werkplek. Wel is het mogelijk dat firma's overeenkomsten afsluiten met de leverancier die de mogelijkheid bieden voor zijn vijf computers op hun zaak vijf pakketten te kopen tegen een gereduceerde prijs, en af en toe ook met een licentie en een handboek.

Public domain software

Maar er is ook gratis programmatuur. De auteur heeft het geschreven met het doel dat zo veel mogelijk personen er gebruik van kunnen maken. Hij vindt dat leuk, zijn naam staat er op, of welke reden hij er ook voor heeft. Waar het nu in dit geval om gaat, is dat het vrijelijk gekopieerd mag worden, in tegenstelling met programmatuur van de broodschrijver of een software huis. En het liefst moet public domain software zo dikwijls mogelijk worden doorgegeven, maar altijd gratis, zelfs geen auteursrechten. Er zit dikwijls heel goede programmatuur bij zoals LHARC, enz. Hier zijn de grote jongens nog wel eens verliefd op.

P.S.
Wat we op het moment zien gebeuren is, dat er ondanks alles goed wordt verdiend aan deze gratis programma's - maar niet door de auteur. Er zijn particulieren en firma's die PD software verzamelen op disks en deze gewoon te koop aanbieden. Maar de prijs is niet de kostprijs van de diskette. Nu kun je redeneren dat het verzamelen ook geld heeft gekost en als je er de hele dag mee bezig bent, moet en de kosten van je brood er ook nog eens bij in zitten. Ook kan men stellen dat bijna niemand in staat is in zijn eentje aan PD bij elkaar te fietsen wat hij op beurzen e.d. krijgt aangeboden en wat hij anders zelf niet zou hebben gevonden maar wel graag wil bezitten.
Maar de auteurs vangen niets en de diskettes zijn ook wel eens aardig aan de prijs. Deze handel, die een uitgebreide vorm heeft aangenomen, zal in de toekomst wel degelijk gereguleerd dienen te worden, want helemaal snor zit het natuurlijk niet.

Shareware

Ook een Amerikaanse kreet en ook vrijelijk te kopiëren. Maar - gratis is het niet. Wanneer iemand een shareware programma op de kop heeft getikt en het gebruik bevalt binnen 6 tot 26 weken, dan dient hij daar een bepaalde som geld voor te betalen, aan de auteur. Er is als het ware een kennismakingsperiode gecreëerd, waarna men zo'n 5 tot 100 dollar registratierechten gaat betalen. In de (meestal niet omvangrijke) handleiding staat vermeld hoe en aan wie. Heeft de betaling plaats gevonden, dan ontvangt men over het algemeen een uitgebreidere handleiding, de laatste up date en eventueel nog wat zaken. Dikwijls doen de shareware programma's niet onder voor de 'echte commerciële' software die aanzienlijk veel meer kost, maar voor de gebruiker vaak te omvangrijk - en te duur - is. Het doorgeven (laten kopiëren) van dit type programmatuur dient altijd gratis te geschieden. De nieuwe eigenaar van een kopie heeft opnieuw het beslissingsrecht. Een vergoeding voor de diskette mag er wel af, lijkt ons.

Freeware

Een enigszins gewijzigde vorm van shareware. Deze programmatuur mag men onder bepaalde voorwaarden gratis gebruiken. Buiten deze voorwaarden om dient men een bedrag te betalen. De voorwaarden zijn de volgende:

- het kopiëren van de software is legaal
- de programmatuur mag niet worden verkocht
- er rust copyright op de software, waaraan men niets mag wijzigen of verwijderen
- de handleiding staat op de diskette (er zijn af en toe meerdere disks (1 van 3, 2 van 3 en 3 van 3, bijv.)
- er kunnen meerdere programma's op een diskette staan.

Deze handleiding stelt u in staat redelijk goed te beoordelen voor welk programma u dient te betalen en van welk programma u eventueel moet afblijven, al is het nog zo mooi. ■

De wereld buiten MSX

Engels

Deze taal blijkt de omvangrijkste te zijn in onze huidige talengemeenschap. Hoe komt dat?
Het Engels heeft woorden overgenomen uit diverse oude talen. Latijn en Frans zijn er goede voorbeelden van. Bekend moet zijn het woord 'piano'. Daarnaast 'fiësta' uit het Spaans, 'tomahawk' uit het Indiaans en 'sauerkraut' uit het Duits. En over het woord 'bleu', uit het Frans, behoeven we niet meer te reppen. De 600.000 woorden van de Engelse woordenschat maken het tot de meest flexibele taal die er momenteel is.

Een bijkomstig verschijnsel van het Engels is dat de woordenschat uit zeer veel woorden met een of twee lettergrepen bestaat. Dit beïnvloedt op zijn minst de bruikbaarheid van de taal in technische zin. En dat is dan ook gebeurd. Het Frans is bijv. een taal die voor technische doeleinden niet geschikt is. Maar de taal der liefde spreken de Fransen op en top.

Quasars

Een sterrekundige term. In de jaren '60 werden ze in het universum ontdekt en ze hebben in feite iedere sterrekundige verbaasd. Ze staan miljarden lichtjaren ver, lijken op sterren, maar zijn vele miljarden malen helderder. Helderheid en afstand staan bij quasars in geen enkele verhouding.
De New York Times merkte op: het begrip en vernuft van theoretici wordt door dit verschijnsel in alle opzichten getart.

MSX hard- en software leveranciers

Dat zijn er nogal wat in ons ook in dit opzicht nogal verdeelde landje. Maar niet alleen clubs, er houden zich ondanks alles een hele boel firma's met activiteiten gericht op het MSX front bezig. We geven u van deze een lijst en voor zo ver mogelijk de activiteiten en aangeboden artikelen. Natuurlijk houden wij ons aanbevolen voor uw nadere informatie, die we er aan toe zullen voegen in de volgende MSX BYTES's.

de firma's

A.G. Software,
Paltrok 64,
1035 AH Amsterdam.

Diverse MSX-1/2 programmatuur. Dikteewoord, Rekenen, Formulierenmaker en Affischemaker. Kortom, het nodige educatieve ontbreekt niet.

BRIDGESOFT
MSX bridge programma's zijn te bestellen via MSX Bytes. Zie de Bestelservice.

Filosoft,
Oosterkade 9,
9711 RS Groningen,
Tel. 050-137746.

Deze firma meldde MSX bytes reeds jaren een uitgebreid MSX assortiment software op de markt brengt. O.a. Delta BASIC, Diskit en educatieve software.

Interware
Opgeheven!
Voor informatie:
Tel. 02943-1472.

De firma leverde ledenadministratie op diskette, compleet muis gestuurd, onder de naam LIDAD. Draait onder MSX-2 DOS. Vooruitprijs f 38,50 incl. verzendkosten.
Op komst was een CAD-programma waarmee stambomen van mensen en dieren kunnen worden opgezet. Van Lidad vindt u op pagina 7 een recensie.

LOGO centrum EDE,
Annadal 96,
6715 JC Ede.

MK Public Domain
Libellendans 30
2907 RN Capelle a.d. IJssel

Heeft weer een MSX muis in de aanbieding. Daarnaast vindt men dat MCM geen verstand van MSX computers heeft, althans niet van ombouwen. MKPD wel? In ieder geval hebben ze weer een muis en misschien PD software naast de vele inbouwhardware.

MSX Centrum,
Witte de Withstraat 22a,
1057 XG Amsterdam,
Tel. 020-167058.

Een van de laatste ondernemingen die zich bezighouden met het MSX gebeuren. De enige firma waar u een echte MSX-2+ machine kunt kopen in Nederland. Wij zagen hun aanbieding van f 995,00 voor een MSX-2+ machine.

New dimension software,
Postbus 247,
3840 AE Harderwijk,
Tel. 03410-26017.

Geen specifieke zaken van bekend. Men is de nieuwe uitgever van het MSX-MOZAIK.

Green/MSX-Interactive,
Postbus 1,
8493 ZN Terherne.
Zie de advertentie in deze uitgave.

HCC
Heeft ook een afdeling MSX. Is verder niets over bekend.

PTC
De Philips Thuiscomputer Club heeft een eigen net clubblad, PTC PRINT. Ze is regionaal georganiseerd hoewel activiteiten niet direct opvallen. Af en toe kan men er nog voor een MSX artikel terecht.

TIME SOFT,
Beukenweg 7,
1092 AX AMSTERDAM,
Tel. 020-6659393

Stichting CODE,
Postbus 74,
5374 ZH Schayk.

Deze jonge stichting ontwikkelde een nieuw soort hardware voor de MSX computer. Het betreft de MultiCardridge MCR V1.1, waarop een gecombineerde geheugenuitbreiding, RAM-disk en printerbuffer zijn ondergebracht. De prijs ligt op ca. f 500.
De eigen uitgave met de geleende titel 'newMSX' is opgeheven. Het volgende hardware project van CODE is een adresseerbare SLOT-EXPANDER. Een niet adreseerbare was er reeds jaren gelden, doch die heeft schipbreuk logischerwijs geleden. ■

Lidad is een uitgebreide ledenadministratie van het software huis Interware. Het programma wordt geleverd op een enkelzijdige disk en draait onder MSX-DOS. Het programma werkt volledig muisgestuurd en is uitgerust met PULL DOWN menu's. Teneinde een goed beeld te geven van de talrijke mogelijkheden van het programma zullen we deze een voor behandelen.

RECENSIE LIDAD v 1.0

Als Lidad middels L.COM is opgestart, zien we een kader op het scherm verschijnen waarin met sierlijke letters de naam Lidad staat plus nog wat informatie over het versie nummer e.d. Nadat we met de muis in een vakje in de linker bovenhoek geklikt hebben, kunnen we beginnen.
We hebben de keuze uit drie mogelijkheden, administratie, printen en sorteren. We zullen ze achtereenvolgens bespreken.

Administratie

Dit is feitelijk het hoofddeel van het programma. Eerst moet de administratie gecreëerd worden, Een kwestie van het aantal leden (max. 1000) plus de naam van de administratie invoeren en de benodigde files worden op de diskette aangemaakt. Als dit gebeurd is, kunnen we de administratie openen.
Ten eerste kunnen de gegevens van de club of vereniging ingevoerd worden. Naam, adres, telefoonnummer, etc. Maar er is ook aan andere dingen gedacht, zoals telex-, telefax- en K.v.K. nummer. Bij de tariefgegevens kunnen 26 soorten tarieven ingesteld worden, zodat het rekenen van verschillende tarieven voor clubleden ook geen enkel probleem vormt. Van het bestuur kunnen diverse gegevens van de voorzitter, secretaris en penningmeester bijgehouden worden.
Zijn we aangeland bij het ledenbestand: in Lidad krijgt elk lid een eigen record, waarin de meest uiteenlopende informatie over hem of haar kan worden bijgehouden, zoals geboortedatum, aanmeldingsdatum, tarief, bank- en girorekening en het entreebedrag. In het bestand kunnen de leden op naam, nummer en plaatsnaam gezocht worden.

De gebruiksvriendelijkheid wordt nog verder uitgebreid doordat binnengekomen betalingen direct verwerkt worden zonder ze in het ledenbestand zelf in te voeren, hetgeen de werksnelheid ten goede komt. Nu behoeft alleen het lidnummer en het betaalde bedrag ingegeven te worden en Lidad doet de rest voor u.

Printen en sorteren

De sorteerfunctie van Lidad kan de leden op naam, soort en nummer sorteren. Voor hen die niet de gelukkige bezitter van een MSX printer zijn, kunnen de printercodes worden ingesteld. Verder kan Lidad etiketten en een overzicht van de betalingen uitprinten en zelfs, ja, ja, acceptgiro's, waarbij voor elk lid zijn eigen tarief opgezocht en uitgeprint wordt.

De handleiding

De handleiding is een overzichtelijk en net opgezet boekwerkje, dat hier en daar echter soms iets te summier is. Een zeer groot probleem is dat niet, omdat de PULL DOWN menu's vaak voor zich spreken.

Een tweede bezwaar is dat de letters op een wel erg klein (pica-) formaat afgedrukt zijn, zodat het geheel soms een beetje moeilijk leesbaar is.

Conclusie

Interware heeft met Lidad een prima programma op de MSX markt gebracht. Door velen die naast hun MSX ook nog een club of vereniging hebben zal het zeer gewaardeerd worden. Het enige min-puntje is dat het programma totaal vastloopt als Lidad van of naar disk wil lezen c.q. schrijven en er zich op dat moment geen disk in de drive bevindt. Een nette foutmelding zou hier op z'n plaats zijn geweest! Maar ach, geen enkel programma (of programmeur) is volmaakt, maar het kan wel verbeterd worden.

Interware had beloofd meer programma's uit te brengen. Als deze van de zelfde kwaliteit zijn als Lidad zie ik daar hoopvol naar uit. Helaas heeft Interware zijn produktie stopgezet en ook Brainware zal de levering staken.

Roel Vlemmings

De wereld buiten MSX

PTT

Deze onderneming heeft op persoonlijk verzoek reeds bij meer dan 20.000 abonnees het kiezen van 06 nummers onmogelijk gemaakt. Schulden van deze verslaving liepen op tot f 30.000 en in sommige gevallen nog aanzienlijk hoger. Ter bescherming van zichzelf hebben deze abonnees de PTT verzocht de betreffende maatregel te nemen. Hoewel we in een communicatie tijdperk leven, blijkt inter-menselijke communicatie toch een schaars artikel te zijn. En dat is niet vreemd in een wereld van mensen die door datacommunicatie slechts met een beeldbuis kunnen communiceren.

Oorlogskosten

De Vietnam oorlog heeft iedere Amerikaanse burger ca. $ 500 gekost, afgezien van overige oorlogsonkosten. Voor dat geld zijn er wel twee maal zo veel bommen en kogels gebruikt als in de tweede wereldoorlog. Als we de laatste Amerikaanse oorlog bekijken, de Golf-Oorlog, dan zijn er in een kleine 10 dagen reeds twee keer zoveel bommen en granaten gebruikt als in de hele tweede wereldoorlog, die een kleine twee duizend dagen duurde. Dagelijkse kosten f 2.000.000.000

Vrede

Iedereen is aangenaam verrast als men met hem over vrede spreekt. Het kalmeert het hart en geeft de geest rust. Wie verlangt er nu niet naar vrede?!
Het Nederlandse woordje vrede betekent in feite slechts het afwezig zijn van een oorlogstoestand.

Vervolg pagina 10 →

DE TIJDSCHRIFTEN

We vermelden ze in alfabetische volgorde, nemen ze door en pakken eventueel belangrijke zaken er uit. Het betreft hier tijdschriften die u (in het algemeen) in de losse verkoop kunt aantreffen. Wanneer MSX bytes signaleert dat op significant slechte wijze wordt bijgedragen aan het imago van MSX, of de normen van openbare orde worden overtreden, zal er van die uitgave of dat tijdschrift geen melding (meer) kunnen worden opgenomen.

C.U.C. journaal 37
Weer 64 pagina's met veel instructiefs over MSX voor beginners en gevorden. De volgende uitgave wordt naar vernomen een HYPER uitgave.

Elektuur
Publiceert regelmatig interessante en goed toepasbare MSX ontwerpen.

HCC Nieuws Brief
MSX? Niet veel. Maar hoop doet leven.

HOOG spel
Een beschrijving van vooral PC spellen, met de belofte dat ook MSX aan de beurt komt.

MSX Club Magazine
Heeft toegezegd een ruilabonnement te regelen.

MSX Forum, uit Belgie
Een Frans-talig blad. Uitgegeven door hobbyisten die een uitgave het licht doen zien wanneer er voldoende kopij voor is.

MSX mozaik
Wordt dit MSX tijdschrift opnieuw uitgegeven onder de nieuwe leiding van New Dimension Software. Slechts nummer 1 ontvingen wij.

PTC print
Een blad dat je niet zo maar ontvangt, ook wij niet. Maar we gaan er aan werken.

Software gids
Nieuwe naam voor de oude MSX gids. Alleen spelbeschrijvingen, ook MS-DOS.

Onbekend
is onbemind. Hebben we u niet vermeld? Stuur uw tijdschrift, club magazine, of hoe het ook noemt, naar onze postbus en komt u een volgende keer de bespreking ervan tegen.

MSX Computer beurzen, clubdagen en clubbladen

MSX Computer Beurzen
Een van de meest op de voorgrond tredende eigenschappen van MSX gebruikers is hun geneigdheid tot beursbezoek (en zo langzamerhand organiseert ook iedereen zijn eigen beurs).

Wij houden ons aanbevolen voor uw opgaven:

redactie MSX Bytes
Postbus 668
2300 AR LEIDEN.

Beurzen

MSX Computer Club Enschede organiseert een Open Dag in 't HEELAL op 18 mei 1991 - 10.00 tot 17.00 uur.

MSX Computerdag
Zaterdag 21 september 1991. Van Pageehal/Het Stekkie, Flemingstraat 7 te Zandvoort
Tijden: 10.00 tot 17.00 uur.

MCCA te Almelo.
MSX Info en Beursdag
19 oktober a.s.
De Schelfhorst te Almelo

Naar wij vernomen hebben gaat de in mei geplande PC & MSX computerkoop beurs '91 niet door.

Clubbladen

Wij ontvingen de clubbladen van:

- MSX gg Tilburg, Borculolaan 35, 5043 ZP Tilburg.
- De Nieuws Brief van de MSX Club Midden-Nederland, Galjoenstraat 97, 3334 PE Utrecht (een keertje extra doorlezen kan geen kwaad Rob en Lex).
- De MSX gg Oud-Beijerland, Postbus 1276, 3260 AG Oud-Beijerland.
- De CGG of te wel de Computer gg West-Brabant, Pijnboomstraat 10, 4731 AT Oudenbosch.
- Het disk-magazine van GENIC (met als hoofdtitel MSX turbo R Personal Computer!), Westersingel 49, 9251 HG Berchem.
- een opgave van MSX CC Midden Nederland, p/a Galjoenstraat 97, 3534 PE Utrecht.
- MSX journaal van de G.G. Leek e.o., Oldenoert 50, 9351 KP Leek.

Club dagen

Wie organiseert er waar een clubdag van zijn club. In deze rubriek kunt u uw informatie kwijt. Maar dan moeten we deze wel ontvangen. Stuur ons uw info, brochures en folders.

De Nederlandse MSX (en PC) computer tijdschriften op de eigen markt

MSX (en PC) computer tijdschriften

Sommige tijdschriftenshops en kiosken balen er van. Een enorme oppervlakte van hun verkoopruimte wordt in beslag genomen door de computer tijdschriften. En in welhaast alle talen; bovendien is het aantal nieuwe titels nog steeds groeiende. Zij zouden er eerlijk gezegd wel eens heel wat van kwijt willen, maar kennelijk brengt de verkoopoppervlakte, die deze magazines in beslag neemt, in zijn totaliteit toch wel zijn geld op.

Het gaat, lijkt het meer, om de oplage die men van een uitgave in voorraad moet hebben. Stel, men heeft twee klanten voor tijdschrift X. Dan liggen er dus 3, vijf klanten voor tijdschrift Y, dan liggen er ook zes. Sommige magazines lopen echt goed, daar moeten gewoon hele stapels van liggen, maar toch gaat daarvan soms 40 tot 50 % retour naar de uitgever.
Het idee er achter is nl., dat grote stapels beter verkopen dan kleine stapeltjes. Het is zoiets als bij de groenteman. Als je goed oplet, heeft hij niet zo veel, maar de schuine spiegels achter zijn waren verdubbelen de hoeveelheid en geven ruimte aan de zaak. En dat alles om de klant iets te laten kopen. Daar zit immers een hele psychologie aan vast. Waarom liggen in een supermarkt bijv. de kleine snoepjes bij de kassa? Omdat de wachtende mensen ze daar wel pakken (en afrekenen) maar veel eerder niet, omdat ze dan alleen op de werkelijk noodzakelijke boodschappen letten.

Het blijkt, na een bezoek aan de meeste kiosken en tijdschriftenshops, dat de tijdschriften veel te dicht op elkaar liggen. Om zijn boterham te verdienen, moeten er te veel magazines op een te kleine oppervlakte worden geëtaleerd door de shopkeeper. Stapt u maar eens bij een (stations)kiosk binnen. Ook van tijdschriften op andere terreinen blijken er derhalve te veel aangeboden te moeten worden, naar verhouding van de er voor etalering beschikbare ruimte. Of daarbij de eigenaar, exploitant of uitgever of gecombineerde uitgever een vinger in de pap heeft, is ons nog niet duidelijk. Dat de tijdschriften per stuk niet hun image kunnen tonen, dat is wel duidelijk.

De vaste kopers weten hun computer tijdschrift wel te liggen. Maar het gaat om de incidentele spontane koper, die langs loopt en ongemerkt iets interessants ziet. Dan wil hij ineens zien, pakken en afrekenen. Zo is een hele winkel stelselmatig en met voorbedachte rade opgezet en ingedeeld.

De titels op het omslag moeten kort en bondig zijn, vooral de public interest items moeten eruit springen. Na het pakken van de schap komt de potentiële koper bij het doorbladeren dan ook wel de andere leuke zaken tegen.
Maar welke Nederlandstalige MSX (en PC) computer magazines, of wat zich die titel aan meet, kom je nu over het algemeen tegen, waaruit kun je dus kunt kiezen. Dat valt voor een kleine markt, die Nederland uiteraard is met zijn kleine (en redelijk oude) populatie, erg mee. We zetten ze eens voor u op een alfabetisch rijtje zetten met een korte karakterisering. Deze laatste is van de auteur en kan door derden beslist anders worden bezien. Het overzicht staat in tabel 1
Wat wij hiermede te kennen willen geven, is, dat er onder de Nederlandse bevolking behoorlijk wat computer leeshonger en interesse bestaat. Op zich is dit niet zo vreemd, wanneer we er aan vast koppelen dat de

MSX tijdschriften		PC tijdschriften	
C.U.C. journaal*	(gedifferentieerd)	C.U.C. journaal	(gedifferentieerd)
MSX Bytes	(algemeen MSX gebeuren)	HCC Nieuwsbrief	(advertenties)
MSX Comp. Mag.	(spellen)	PCM Comp. Mag	(tests, recensies)
		de Micro/Macro Gids	(voor gevorderden)
MSX Club Mag.	(onbepaald)	PC Thuis	(kinderen)
MSX Info	(opgeheven)		
MSX Mozaik	(onbepaald)	PC Active	(algemeen, onbepaald)
		PC World	(beschrijvend)
Software Gids	(spellen)	Software Gids	(spellen)
		PC Info	(zeer oppervlakkig)
		UNIX info	(gespecialiseerd)
		Micro/Macro	(gevorderden)
HOOG spel	(toekomstig ook MSX	HOOG spel	(spellen)

* het enige niet commerciële tijdschrift in deze branche.

Nederlander, middels onderzoeken vastgesteld, bekend staat als de grootste illegale kopieerder (op de Russen en Oost-Duitsers na) van software.
Het vermoeden bestaat, dat ook de computerbladen regelmatig worden gekopieerd. In die zin, dat voor een interessant artikel geen tijdschrift wordt aangeschaft, maar er kopieën van de bladzijden van worden gemaakt. Het zelfde zien we bij leerboeken, vooral bij het hoger onderwijs. De koppeling daarmee is weer, dat het computer analfabetisme onder onze landgenoten meevalt. Ze hebben veel kennis van computers, programma's, maar ook van kraken - en vooral kopiëren.

Wie dit wil tegenspreken, moet daar maar eens een studiebeurs voor drie jaar voor aanvragen. Hij/zij zal daarna in zijn/haar scriptie tot de zelfde conclusie moeten komen als ondergetekende.

Diane Vandions

GEZOCHT MSX bytes nr. 6

Deze vraag hebben wij de afgelopen tijd regelmatig ontvangen. U bent echter een knappe speurder indien u dit blad weet te vinden. Een van de redactie medewerkers heeft het als nummer 6 in de planning opgenomen blad, omgedoopt tot nummer 7. Helaas, niets aan te doen. Vanaf nummer 8 tellen wij weer gewoon verder. ■

MSX BYTES
jaargang 1 - nr. 2
Abonnement (10 nrs) f 20,00
losse nummers f 2,50
Uitgever : TIM 2
Postbus 668
2300 AR LEIDEN
Bankrelatie
NMB : 67.69.09.875
t.n.v. TIM-2
giro bank: 60.000
objectieve
PROMOTOR voor MSX
MAANDELIJKS NIEUWS MAGAZINE VOOR MSX GEINTERESSEERDEN, FREAKS EN FANATEN

De wereld naast MSX

Vrede (vervolg van 8)

Ziet u vrede in de grote steden, terwijl wij toch geen oorlog kennen op het moment?
Maar nu moet u de Israelische ambassade eens opbellen. Dan wordt u begroet met SHALOM, hetgeen ook vrede betekent. Maar, de diepere betekenis van shalom is veel omvattender.
Dit is: dat het qua gezondheid goed met u gaat; en qua geestelijke spanning er niets aanwezig is; en qua omgeving dat niemand het op u heeft gemunt. Bovendien houdt het in dat u morgen nog gezond zult zijn en de toegewenste omstandigheden eveneens aanwezig zullen zijn.
Is dat niet wat iedereen wenst? En is het Nederlandse woord 'vrede' dan niet zeer beperkt in zijn uiteindelijke betekenis?
Shalom!

Regeringen

Een regering is er om te regeren. Napoleon stelde zelfs: "*Reigner c'est prevoir*" - regeren is vooruitzien.
Dat wilde beslist niet zeggen vooruitzien tot morgen, maar wel op lange termijn. Bovendien moest het vooruitzien bedoeld zijn voor het volk - en niet voor de regeerders, waarop het aardig begint te lijken.
Een bewijs van deze zienswijze is een opmerking uit de FREE PRESS uit Detroit, de bekende Amerikaanse autostad, die stelt, dat de burgers met steeds meer cynisme tegenover een regering gaan staan, omdat nog geen negentig procent vindt dat de regering is te vertrouwen, en een klein gedeelte van de bevolking 'denkt' dat de regering altijd doet wat juist is. In Nederland is dezelfde tendens waarneembaar, hetgeen resulteert in ontelbare actiegroepen.

Het halen van plaatjes uit MSX-2 spellen is een soort sport die inmiddels door veel MSX'ers beoefend wordt.

Colour changer

Het gaat in feite heel simpel. Een spel laden, wachten tot je een leuk plaatje ziet en dan op de resetknop drukken. Daarna terug naar Disk BASIC, het volgende programmaatje intikken:

```
100  SCREEN 5
110  SET PAGE 1,1
120  A$= INPUT$(1)
130 END
```

En het plaatje verschijnt soms (dus niet altijd!) op het scherm.

De spelfabrikanten gebruiken vrijwel altijd SCREEN 5 en de plaatjes staan vaak in pagina 1 van het Video-RAM, af en toe ook op pagina 2 of 3 (verander regel 110 dan in `SET PAGE 2,1` of `3,1`). Het laatste is een kwestie van uit proberen.

Je kunt het bewaren door in te tikken:

```
125  COPY (0,0) - (255,212) TO "A:Filenaam"
```

en het staat keurig op disk. Weer terug laden gaat op deze manier:

```
100  SCREEN 5
120  COPY "A:Filenaam" TO (0,0)
130  A$= INPUT$(1)
140 END
```

Meestal komen nu de kleuren van het na de reset terug gehaalde plaatje niet meer overeen met die van het origineel. In dat geval wil

```
126  COLOR = RESTORE
```

(bij het eerste programma) wel eens helpen, maar vaak heeft dit niet het juiste (of helemaal geen) effect. In theorie is het mogelijk met COLOR = (A,B,C,D) alsnog de goede kleuren terug te krijgen; dit blijkt echter een heidens karwei.

Daarom heb ik het volgende programma geschreven, dat het mogelijk maakt op SCREEN 5 de kleuren direct aan te passen. Na RUN vraagt het programma naar de te laden picture. Nadat dit ingegeven is en het plaatje is geladen, kun je d.m.v. de cursor-toetsen de RGB waarden (met onmiddellijk zichtbaar resultaat!) veranderen en zo eenvoudig de correcte kleuren instellen. Met ESC wordt het verbeterde resultaat onder dezelfde naam weggeschreven.

Het programma kopieert het stukje picture, waar het kolommetje met RGB waarden overheen komt, naar PAGE 1 van het Video-RAM en zet het voor het SAVEn weer terug, zodat het plaatje in originele staat weggeschreven wordt. 't Is maar een weet, doch wel leuk, nietwaar.

```
100 REM initialisatie & schermopmaak
110  SCREEN 0: WIDTH 80: KEY OFF: CLS
120  OPEN "GRP:" FOR OUTPUT AS #1
130 :
140 '====================================================
150 '             Cochange v. 1.0 voor MSX-2
160 '               *** Colour changer ***
170 '
180 '                  C.U.C. SOFTWARE
190 '             (C) 1991 by Roel Vlemmings
200 '
210 '====================================================
```

De wereld buiten MSX

Vuilnisbelt om de Aarde

Zo langzamerhand begint bekend te worden dat er tientallen duizenden voorwerpen in een baan om de Aarde zweven. Zo maar ergens op bepaalde hoogten en ook nog zinloos want het zijn over het algemeen onderdelen van uit elkaar gespatte kunstmanen.

Plastic en bloed

Bloed is in feite een vloeibaar lichaamsdeel. Maar omdat het vloeibaar is, kan het al onze lichaamsdelen beïnvloeden omdat het een transportmiddel is. Van vitaminen, zuurstof, anti-virussen, maar ook van onderdelen waaruit plastic is gemaakt. Dr. J. Rubin van de Johns Hopkins Academie ontdekte dat verontreinigde plastic slangen en zakken het bloed verontreinigen. De chemicaliën en het vuil vermengen zich met het bloed, hetgeen een negatieve uitwerking op onze gezondheid kan hebben wanneer iemand dit bloed ontvangt. Longen kunnen in een shock toestand komen te verkeren, hetgeen voor de patiënt een dodelijk afloop kan hebben.

Gezin

Ieder gezin zal er mee gebaat zijn te worden gevormd aan de hand van hoge morele maatstaven. Daarnaast zal raad over de dagelijkse problemen iemand, en vooral jeugdigen, helpen deze problemen op een betere wijze het hoofd te bieden. Daarmede wordt dikwijls tevens in de intellectuele behoefte van uw gezin voorzien. Het kan niet de bedoeling zijn dat de jeugd tot laat in de avond op straat verkeerd, terwijl er daarnaast in de buurt een rustig leefklimaat wordt verwacht.

```
220 :
230  LOCATE 5,0: PRINT "COLOUR CHANGER  (C) 1991 Roel Vlemmings"
240  LOCATE 6,2: INPUT "Te laden file"; A$
250  LOCATE 5,4: PRINT "ESC om gecorrigeerd plaatje te bewaren"
260  LOCATE 5,6: PRINT "Druk op een toets"
270  C$= INKEY$: IF C$< > "" THEN 280 ELSE 270
280  SCREEN 5: SET PAGE 1,1: CLS: SET PAGE 0,0
290  COPY A$ TO (0,0),0
300  SPRITE$(0)= CHR$(0)+ CHR$(   0)+ CHR$(0)+ CHR$(0)+ CHR$(0)+
     CHR$(0)+CHR$(0)+ CHR$(&H7F)
310  COPY (220,0)-(256,18),0 TO (  0,0),1
320  COPY ( 50,0)-( 86,18),1 TO (220,0),0
330  PSET (221,0): A$= "CRGB": PRINT #1, A$
340  PSET (221,9): A$= "1000": PRINT #1, A$
350  PUT SPRITE 0, (219,  0), 8, 0
360  C= 1: X= 219: G= 0
370 :
380 REM veranderen RGB waarden
390  B$= INPUT$(1)
400  IF B$= CHR$(30) THEN F=   1: GOSUB 490: GOTO 390
410  IF B$= CHR$(31) THEN F=   0: GOSUB 490: GOTO 390
420  IF B$= CHR$(28) THEN X= X+8: G= G+1: IF X> 243 THEN X= 219: G= 0
430  PUT SPRITE 0, (  X,  0), 8, 0
440  IF B$= CHR$(29) THEN X= X-8: G= G-1: IF X< 219 THEN X= 243: G= 3
450  PUT SPRITE 0, (  X,  0), 8, 0
460  IF B$= CHR$(27) THEN GOSUB 730: GOTO 220
470  GOTO 390
480 :
490 REM color subroutines
500  IF G=  0 THEN IF F= 0 THEN C= C+ 1 ELSE C= C-1 ELSE 550
510  IF C> 15 THEN    C= 0 ELSE IF C< 0 THEN C=  15
520  PSET (221,  9): PRINT #1, " "
530  PSET (221,  9): PRINT #1, HEX$(C)
540  RETURN
550  ON G GOTO 560, 610, 660
560  IF F=0 THEN H= H+1 ELSE    H= H-1
570  IF H>7 THEN H=   0 ELSE IF H<   0 THEN H= 7
580  PSET (229, 9): PRINT #1, " "
590  PSET (229, 9): PRINT #1, RIGHT$(STR$(H),1)
600  COLOR= (C, H):  RETURN
610  IF F=0 THEN I= I+1 ELSE    I= I-1
620  IF I>7 THEN I=   0 ELSE IF I<   0 THEN I= 7
630  PSET (237, 9): PRINT #1, " "
640  PSET (237, 9): PRINT #1, RIGHT$(STR$(I),1)
650  COLOR= (C,,I):  RETURN
660  IF F=0 THEN J= J+1 ELSE    J= J-1
670  IF J>7 THEN J=   0 ELSE IF J<   0 THEN J= 7
680  PSET (245, 9): PRINT #1, " "
690  PSET (245, 9): PRINT #1, RIGHT$(STR$(J),1)
700  COLOR=(C,,,J): RETURN
710 :
720 REM bewaar plaatje op disk
730  COPY (0,0)-(255,212),1 TO A$
740  RETURN
750 END
```

Roel Vlemmings

postbus 1, 8493 ZN TERHERNE

stichting GREEN
msx-interactive

Nieuwsbrief: maart/april 1991 Datum: 11-03-91

Geachte MSX bezitter,

- In deze nieuwsbrief de laatste nieuwtjes en prijswijzigingen van stichting GREEN MSX-interactive.

Helaas hebben wij niet alle lage prijzen kunnen handhaven, mede door de golfoorlog is de dollarkoers een instabiele faktor geworden en zijn de ram en rom prijzen nu al met 30 tot 40 procent gestegen. Gelukkig zijn niet alle prijzen verhoogd, met name de harddisk in combinatie met de interface, ligt nu binnen ieders bereik. Zie hiervoor onze advertentie elders in het blad.

- NIEUWE SCSI SUPERDRIVE van TEAC met 4Mb 3,5Inch schijven!

Op dit moment is door de stichting software voor het aansturen van een superdrive met scsi interface ontwikkeld. Met deze drive kunnen 720Kb, 1,44Mb en 4Mb 3,5inch diskettes gelezen en geschreven worden. Van de 4Mb blijft na formatteren 2,88Mb over, de naam voor dit nieuwe formaat is ED. Voor deze ED diskettes moet op dit moment nog een stevige prijs betaald worden, gelukkig kunnen ook DD diskettes van TDK gebruikt worden, en ook diverse merken HD voldoen goed op ED formaat. Naast dus het feit dat deze drive de drie formaten 3,5Inch schijven kan lezen, schrijven en formatteren, (DD=720Kb, HD=1,44Mb en ED= 2,88Mb) is er geen software op schijf meer nodig, alles zit in de nieuwe rom meegebakken. De drive werkt onder MSX-DOS2 en hoger, en wordt gezien als A: drive. Naast de bekende format is er ook een tijdbesparende HIG-LEVEL FORMAT toegevoegd. Deze wordt gebruikt bij schijven die al eerder op het gewenste formaat geformatteerd zijn. In tegenstelling tot KILL of DELETE is de schijf na de HIGH-LEVEL FORMAT, wel geheel leeg! Uiteraard zijn de schijven op 720Kb formaat identiek en uitwisselbaar met de gewone MSX drive. Op 720Kb en 1,44Mb zijn ze uitwisselbaar met het IBM-PC formaat! De drive is low power en kan dus in de MSX ingebouwd worden op de plaats van een gewone 3,5Inch drive, Met deze drive kan de MSX gebruiker meerdere kanten op, zo kan de drive gebruikt worden als tweede drive, om bestanden met PC's uit te wisselen, als massageheugenopslag en omdat u geen vaste Harddisk gebruikt, zit deze dus nooit vol en kan de inhoud beter beveiligd worden. Dit beveiligen geldt zowel voor uw privacy als voor het voorkomen van informatieverlies door beschadiging van geheugenmedia. Ondanks het feit dat de TEAC SCSI SUPERDRIVE een splinternieuwe ontwikkeling is, is de prijs zeer acceptabel. De drive kost compleet met SCSI interface en bekabeling toch maar f799,- U kunt de drive ook in een externe behuizing met voeding aanschaffen dan ligt de prijs op f199,- hoger.

Tot slot ons produkt overzicht:

- TEAC 720Kb 3,5inch drive los met 1 jaar garantie slechts f119,-
- HI-SOFT TALEN PAKKET met pascal, cobol, C, en devpack 80 V2 nu f60,-
- Aanbieding: nu COBOL en C samen voor f25,-
- WBM512 externe memorymapper 512Kb in behuizing met 70ns ramchips nu f249,-
- WB-ASS2 ontwikkelingspakket voor MSX systemen met nederlandse handleiding f49,-
- SCSI harddisk interface volledig ANSI compatibel nu f150,-
- FUJITSU 45Mb harddisk/interface set nu slechts (interne versie) f899,- (extern f1199,-)
- TEAC SCSI SUPERDRIVE met interface en bekabeling 3 formaten DD, HD, ED. f799,-
- STUNT! zolang de voorraad strekt TORNADO MSX MUIS nu slechts f69,-
- Alle bovengenoemde prijzen zijn inclusief btw, bestellen kan alleen onder rembours (+f10,-)

Schrijft u naar: Stichting green msx-interactive, postbus 1, 8493 ZN Terhorne